משניות מבוארות

מסֶכֶת שבִּיעית פרק ז

ב) הטומן את הלוף מין בצלים **בשביעית**, **רבי מאיר אומר, לא יפחות מִשְׁמֹנֶה לוף** בְּחַפִּירָה אַחַת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה כְּזוֹרֵעַ, וְזֶבֶרְיָה הַכֹּהֵן אוֹמֵר **עד גבה שלשה טפחים** לְפוֹחוֹת **וטפח עפר על גביו**. **וחכמים** מְקַלִּים וְהֵם **אומרים לא יפחות מארבעת** פרק לוף שליש בכמות, שהסֹּאה קבין ששה קבין **עד גבה טפח וטפח** בגבה דְּהֵינוּ **עד גבה טפח וטפח** בשמקום בעל **עוקר**, **וטומן** בגבה מן לדעת רבי מאיר **במקום דרישת אדם** כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְמַח. בפ"ז תנינן דשרש אין לו בעור שאין בלה אבל לעליו יש בעור. **ג) לוף שעברה עליו שביעית** שהשאירון בְּאֶרֶץ לְהִתְקַיֵּם עַד שְׁנַת הַשְּׁמִטִּית, **רבי אליעזר אומר, אם לקטו הנעיים עליו** אין **עליו** בשביעית, **לקטו** כְּדֵיוָן וְצָרִיךְ לְהוֹצִיא וּלְהַסְקִירָן שֶׁסּוֹבֵר אַחַר הבעור לנעיים בלבד, **ואם לא** שלא לקטו בשביעית וְנִשְׁאֲרוּ עַד הַשְּׁמִטִּית וְנִתּוֹסְפוּ בַּשְּׁמִטִּית, **יעשה חשבון עם הנעיים** וְיִתֵּן לָהֶם לְפִי מה שֶׁגָּדַל בשביעית **רבי יהושע אומר אם לקטו הנעיים** אין **עליו** בשביעית **לקטו** מן המסקר, **ואם לא**, אין **לנעיים עליו חשבון**, כי אחר הבעור גם לעשירים זכות בו, וכיון שלקטו והוסיפו זכה בהם בעל הבית. **ד) לוף של ערב שביעית שנכנס לשביעית** וְנִגְמַר בְּעֵרֶב שביעית **וא"ל הוסיף**, בשביעית **וכן בצלים הקיצונים** שזורעים בקיץ, **או** שמְיַחֲדִין אוֹתָן לְקַיֵּץ מִפְּנֵי רְבִיעוּתָם, **וכן פואה** צמח שמפיקים משרשיו צבע אדם **של עדית** שדה שמנה, **בית שמאי אומרים**, **עוקרין אותן** בשנוי **במארופות** מעדר **של עץ**, ולא **של** ברזל. שלא יראה כמתקנן השדה, **ובית הלל אומרים**, מתר גם **בקרדמות** **ולא** חוששים שיהא נראה כמתקנן השדה, **ומודים** בית שמאי לבית הלל **בפואה** **של צלעות** הגדלה בצדי השדה, **או** מקום קלים שאין בדרך לזרע שם, **שעוקרין אותה בקרדמות** **של מתכת** ואם הוסיף בשביעית **לא** יעקרם בשנוי מפני שמפסיד קצת מהן. **ד) מאימתי מתר אדם לקח לוף** הטמון בקרקע **במוצאי שביעית**, ואין צריך לחשש שיעקרן בשביעית על ידי שנוי, שיהא דינו כמו פרות שבשביעית, **רבי יהודה אומר, מיד**, שהרי לא יעקרם בשנוי בשביעית מכיון שמפסיקים קצת, דאפילו לבית הלל שמתר בקרדמות, **וחכמים אומרים**, **משעירבה החדש** של שנה שמינית, כשאר ירקות וזמנו הפסח של שמינית: **ה) אלו כלים שאין האמון רשאי למרקם** לחשוד על השביעית **בשביעית**, משום חשש שיעבד בהם בשביעית, **מחרשה** וכל כלי, **העול**, **והמזרה** כלי שזורים הם את התבואה, **והדקר** כלי חפירה. **אבל מוכר הוא מגל** יד מגל קטן שקוצרים בו עשבים מלא הַיָּד. **ומגל קציר** שקוצרים בו תבואה, **ונעֲלָה** וכל כליה דשמה רוצה לקצר מן הַהַפְסֵד וְלַהֲבִיאוֹ בְּעֲגָלָה לפני מקום **הבקר**, **לא** הבקל, **כל שמלאכתו מיחדת בעבדה**, כגון חרישה וזריעה, **אסור** למכר לו. וכל שמלאכתו היא לאוסור **ולהתר**, **מתר** למכר לו: **ז) היוצר** קדר יוצר כלי חרס, **מוכר** לחשוד על השביעית **חמש כדי שמן, וחמש עשרה** כדי יין, שכן דרכו להביא מן ההפסד ולא יותר. **ואם** בכל זאת **הביא** מן ההפסד **יותר מכאן** מן השעור הזה **מתר** למכר לו כדים **ומוכר** כדים יותר מן השעור הזה **לבנים בארץ** ואינו חושש שיתמכרם לישראל, **ולישראל בחוצה לארץ** ואינו חושש שיעבדם לעכו"ם, **או** שימלאם יין ושמן שהביאו מארץ ישראל בשביעית: **ח) בית שמאי אומרים**, **לא יאכל לו** לחשוד על השביעית **פרה חורשת** העומדת לחרישה **בשביעית**, כי אין דרך לשחטה, ובאיזה עומדת לחרישה מתר לדברי הכל, **ובית הלל מתירין**, **מפני שהוא יכול לשחטה**, וכשיכולין לתלות לתלות לקנה מתר כלעיל מ"ו. ואפילו לבית שמאי **מוכר לו פרות** אפילו **בשעת הזרע** ואינו חושש שילקוטן לקנן, **ומשאיל לו סאתו** מדה שמודדין בה סאה, **אף על פי שהוא יודע שיש לו גרן** ואין צריך לחוש שלהכניסן לאוצר הוא רוצה למדד, **ופורט לו מעות אף על פי שהוא יודע שיש לו מעות** לשלם להם, ולא חישינן שמקיצר לעובדי עבדה, דאמרינן לשאר צרכיו הוא פורטן. **וכלן** האמורים במשנה שמתתר היינו בסתם, אבל אם אמר לו בפרוש שצריך הדבר בשביעי הדבר האסור **אסורין**, שלא יסיע ידי עובדי עבדה: **ט) משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית** ואין לה פרות החר בבית, **נפה** שיכולה לתלות ולומר לקפר מעות לתוכה לקנה, **וכברה** שיכולה לומר לנקות החול היא צריכה את הכברה, **ורחים** שיכולה לומר לטחן קמנים היא רוצה, **ותנור** שיכולה לומר לבשל פשתן היא צריכה, שמפני דרכי שלום תולין בהתרה גם אם הדבר רחוק, **אבל לא תבור** תבור התבואה, **ולא תטחן עמה** שלא לסיע ידי עובדי עבדה. **אשת חבר** שנזהרת בדיני טמאה וטהרה, **משאלת לאשת עם הארץ** החשודה על המעשרות, **נפה וכברה ורוחרת ומרקדת עמה** דרב עמי הארץ מעשרין הן, **אבל משתטיל המים**, שהרשה לקבל טמאה **לא תגע אצלה**, שמתוך שכלילתן טמאים תטמא לדיבים, ואסור לגרם טמאה לחלה. **שאין מחזיקין ידי עובדי עבדה**. **וכלן** שהתירו בחברתה **לא אמרו** התתר **אלא מפני דרכי שלום**, ולכן יש לה לחזור במה שתוכל. **ומחזיקין ידי נכרים בשביעית**, מברכין אותן כשחורשין, ואומרים להם חזקו ואמצו, דיכם **אבל לא ידי ישראל** שלא יחזיק ידי עובדי עבדה. **ושואלין בשלומן** של נכרים אפילו ביום חגם, **מפני דרכי שלום**: **פרק ז א) שלש ארצות** חלוקות **לשביעית**, **כל שהחזיקו בו עולי בבל** בעליה בימי עזרא, **מארץ ישראל ועד מזיב**, ולא מזיב בכלל, לא נאכל בשביעית אם נעבדה בשביעית בלא שכילה המים לחיה בשדה, **ולא נעבד** בשביעית, **וכל שהחזיקו עולי** מצרים, **מכזיב ועד הנהר ועד אמנה**, נאכל, **אבל לא נעבד**. **מן הנהר ומאמנה**, נאכל **ונעבד**: **ב** עושין בתלוש בסוריא, שאינה מטמאה כמו חוץ לארץ, **ואין מוציאין לחוצה לארץ**: **ו) אין מביאין תרומה מחוצה לארץ** ממקום להפרישה תרומות ומעשרות לארץ, וגזרו שלא טמאה על חוצה לארץ כדי שלא יבא יד הכהן לחוצה לארץ לקחתה ויטמא מארץ העמים **אמר רבי שמעון**, **שמעתי בפרוש**, **שמביאין תרומה מסוריא** שאינה מטמאה בארץ העמים ממש, **ואין מביאין מחוצה לארץ**:

פרק ז קדשת שביעית חלה על פרות שביעית וצריך להפקיען **א) כלל גדול אמרו בשביעית**, כל דבר **שהוא מאכל אדם**, **או** ומאכל בהמה, **או** וממין הצובעים, צמחים הנמנים לצביעת בגדים, **ואינו מתקים בארץ**, שאם מניחו בארץ בלה בחרוף, **יש לו דיני שביעית**, **ולדמיו בעור** מכרן דמיו קדושים בקדשת **שביעית**, **יש לו בעור** בשעה בשכלה המין לחיה בשדה: **ב** עושין בתלוש בסוריא, שאינה מטמאה בארץ העמים ממש, **ואין מביאין מחוצה לארץ**:

פרק ז קדשת שביעית חלה על פרות שביעית וצריך להפקיען **א) כלל גדול** שבשכלה לחיה בשדה. **אמר רבי שמעון**, **שמעתי בפרוש שמוציאין** שמן שרפה ופורת שביעית לסוריא, שאינה מטמאה כמו חוץ לארץ, **ואין מוציאין לחוצה לארץ**: **ו) אין מביאין תרומה מחוצה לארץ** ממקום להפרישה תרומות ומעשרות לארץ, וגזרו שלא טמאה על חוצה לארץ כדי שלא יבא יד הכהן לחוצה לארץ לקחתה ויטמא מארץ העמים **אמר רבי שמעון**, **שמעתי בפרוש**, **שמביאין תרומה מסוריא** שאינה מטמאה בארץ העמים ממש, **ואין מביאין מחוצה לארץ**:

פרק ז **א) כלל גדול אמרו בשביעית**, כל **שהוא מאכל אדם ומאכל בהמה** וממין **הצובעים** ומצמח **ומתקים בארץ**, **יש לו שביעית**, **ולדמיו בעור**. **ומאכל בהמה**, **הצלפין**, **הבוכרין**, **הפואה**, **הנרקא**, **יש להם שביעית**, **ולדמיהן בעור**. **ומאכל אדם ומאכל בהמה**, **שאינו** מתקים **ומאכל אדם ומאכל בהמה**, **יש לו שביעית**, **ולדמיו שביעית**, **ולדמיו בעור**. **ומאכל אדם** ומאכל בהמה **וממין הצובעין**, **הפואה**, **הנרקא**, **יש להם שביעית**, **ולדמיהן בעור**. **ומאכל אדם** ומאכל בהמה **וממין הצובעין**, **הבוכרין**, **הצלפין**, **יש להם שביעית**, **ולדמיהן בעור**. **ומאכל אדם** ומאכל בהמה **וממין הצובעין**, **הבוכרין**, **הפואה**, **הנרקא**, **יש להם שביעית**, **ולדמיהן בעור**. **ומאכל אדם** ומאכל בהמה **וממין הצובעין**, **הבוכרין**, **הצלפ